

Årsrapport 2015

Kommunstyrelsen egen verksamhet

Rapport från
Stadsrevisionen

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I "årsrapporter" för nämnder och "granskningspromemorior" för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Fördjupade granskningar som sker under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Revisionskontoret bedömer sammantaget att kommunstyrelsen för den egna verksamheten i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Det ekonomiska utfallet är 80,6 mnkr lägre än driftbudgeten. Avvikelsen beror bl.a. på lägre kostnader för den politiska organisationen än budgeterat samt ej förbrukade medel för omstrukturering av lokaler inom staden.

Enligt revisionskontorets bedömning har kommunstyrelsen i huvudsak uppnått fastställda mål och genomfört i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

Intern kontroll

Revisionskontoret bedömer att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Vi grundar vår bedömning på de fördjupade granskningar som är genomförda samt granskningen av verksamhetsplan, tertialrapport 1 och 2 och verksamhetsberättelsen.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Innehåll

Årets granskning	1
Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi	1
Intern kontroll	3
Bokslut och räkenskaper	5
Uppföljning av tidigare års granskning	5
Bilaga 1 - Bedömningskriterier	1
Bilaga 2 - Årets granskningar	1
Bilaga 3 - Uppföljning av lämnade rekommendationer	1

Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt reglementet för stadsrevisionen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Kriterier för bedömningen redovisas i *bilaga 1*.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i *bilaga 2*.

En uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskning redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i *bilaga 3*.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter från styrelsen i samband med genomgång av 2014 års granskning och avstämning inför år 2015.

Granskningsledare har varit Stefan Rydberg vid revisionskontoret och Anders Hägg vid PwC.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen (adm avdelningen).

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Sammantaget bedöms att kommunstyrelsen i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Ekonomiskt resultat

Kommunstyrelsen redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2015:

Mnkr	Budget 2015	B o k s l u t 2 0 1 5			Budget- avvikelse 2014
		Utfall	Avvikelse		
Driftbudget					
Kostnader	1 866,1	1 963,8	-97,7	-5,2 %	22,3
Intäkter	461,8	641,3	179,5	28,0 %	10,2
Verksamhetens nettokostnader	1 404,3	1 322,5	81,8	5,8 %	32,5
Avskrivningar		1,1	-1,1		-0,6
Internräntor		0,1	-0,1		-0,1
Driftbudgetens nettokostnader	1 404,3	1 323,7	80,6	5,7 %	31,8
Investeringsplan					
Utgifter	2,0	1,5	0,5	25,0 %	0,3
Inkomster					
Nettoutgifter	2,0	1,5	0,5	25,0 %	0,3

Av ovanstående redovisning framgår att kommunstyrelsens utfall avviker med 80,6 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig. Budgeten består främst av stadsledningskontorets verksamhet, stadsövergripande verksamhet och bidrag (främst till Storstockholms Brandförsvärsförbund) samt den politiska organisationen.

Överskottet beror till största delen på överskott inom den politiska organisationen (63 mnkr) samt ej förbrukade medel för omstrukturering av lokaler inom staden. Dessutom är personalkostnaderna lägre för nyinrättade staber och kanslier, då de inte varit fullt bemannade under året.

Kommunstyrelsen har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Verksamhetsmässigt resultat

Kommunstyrelsens resultat för 2015 bedöms i allt väsentligt vara förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens verksamhetsberättelse samt på övriga granskningar som har genomförts under året.

Kommunstyrelsen har under året i allt väsentligt nått årsmålen för kommunfullmäktiges indikatorer och genomfört de aktiviteter och uppdrag kommunfullmäktige har fastställt. Styrelsen har i många

avseenden en indirekt påverkan på måluppfyllelsen och bedömningarna grundar sig främst på en genomgång av KF-aktiviteter samt årsutfallet på de av fullmäktige framtagna indikatorerna. Den verksamhet som är planerad enligt verksamhetsplanen har i stort genomförts. Det enda av fullmäktiges verksamhetsmål som är delvis uppfyllt är "Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor", vilket beror på att målvärdena för indikatorerna Aktivt Medskapandeindex, Ledarskapsindex och Styrningsindex inte har uppnåtts.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. En tillräcklig intern kontroll innebär att kontrollen är aktiv och ändamålsenlig. Att arbetet med den interna kontrollen är strukturerat samt integrerat i organisationen, system och det löpande arbetet. Den interna kontrollen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

Sammanfattningsvis bedöms att kommunstyrelsens interna kontroll har varit tillräcklig. De iakttagelser som ligger till grund för denna bedömning redovisas nedan. Av redovisningen framgår att inga väsentliga brister har noterats.

En del i styrelsens interna kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi och verksamhet. En granskning av styrelsens verksamhetsplan för år 2015 visar att styrelsens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som styrelsen bedriver.

Styrelsen har en i huvudsak tillfredsställande uppföljningsstruktur. Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs systematiskt upp i samband med månads- och tertialrapporter.

Nedanstående sammanställning visar att prognossäkerheten i styrelsens tertialrapporter visar på vissa brister under året. Det finns en svårighet att göra prognoser för kostnads- och intäktssidan eftersom centralt avsatta medel för staden redovisas här och det finns en osäkerhet hur stor del av dessa som kommer att ianspråktagas under året.

Mnkr	Tertial- rapport 1 2015	Tertial- rapport 2 2015	Bokslut 2015	Avvikelse T2 - bokslut	
Driftbudget					
Kostnader	1 897,9	1 819,9	1 963,8	-143,9	-7,9 %
Intäkter	461,8	461,8	641,3	179,5	38,9 %
Verksamhetens nettokostnader	1 436,1	1 358,1	1 322,5	35,6	2,6 %
Avskrivningar	0	0	1,1	-1,1	
Internräntor	0	0	0,1	-0,1	
Driftbudgetens nettokostnader	1 436,1	1 358,1	1 323,7	34,4	2,5 %
Investeringsplan					
Utgifter	2,0	2,0	1,5	0,5	25,0 %
Inkomster					
Nettoutgifter	2,0	2,0	1,5	0,5	25,0 %

Enligt stadens tillämpningsanvisningar ska varje nämnd ansvara för att ett system för intern kontroll upprättas med övergripande riktlinjer, regler och anvisningar. Revisionskontorets granskning av styrelsens system för intern kontroll visar att detta inte är helt aktuellt. Styrelsen rekommenderas att under 2016 upprätta ett system som är anpassat till den nya organisation som gäller.

Kommunstyrelsen har utifrån en väsentlighets- och riskanalys fastställt en internkontrollplan för den egna verksamheten. Revisionskontoret bedömer att riskanalysen väl återspeglar väsentliga processer för verksamheten. Internkontrollplanen omfattar fyra riskbedömda processer och har tagits fram av en grupp från olika avdelningar inom stadsledningskontoret. Dessa processer är; Kommunkoncernens skuld- och tillgångsförvaltning, styrning av stadens upphandlingar, representation samt taxiresor.

Resultatet av genomförda egenkontroller redovisas i verksamhetsberättelsen för 2015. Kontroller har genomförts i enlighet med planen.

Revisionskontoret har genomfört fördjupade granskningar av styrelsens interna kontroll. Granskning har skett av utbetalningar av bidrag till föreningar/organisationer, inköp och anskaffning, analys av transaktioner avseende förtroendekänslig poster och rutiner för avgångsvederlag. Några mindre brister har noterats men dessa är inte av sådan omfattning att de påverkar bedömningen den interna kontrollen. De brister som noterats gäller den interna kontrollen avseende inköp/anskaffning som behöver stärkas i vissa delar, t.ex.

när det gäller att rutiner för och dokumentation av den löpande avtalsuppföljningen behöver utvecklas. Dessa granskningar redovisas i bilaga 3.2.

Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om styrelsens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av styrelsens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av kommunstyrelsens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur styrelsen har beaktat rekommendationerna, se *bilaga 3*.

Uppföljning visar att kommunstyrelsen i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer.

Bilaga 1 - Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnittet Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

<i>Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande</i>
--

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

- Nämndens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Nämnden genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Nämnden har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

Bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade enligt kommunala redovisningslag och god redovisningssed.

Bilaga 2 - Årets granskningar

Granskningar och projekt under perioden april 2015 – mars 2016

Intern kontroll

Utbetalning av bidrag

Ersättning till utomstående organisationer och föreningar
De budgeterade ersättningarna till föreningar och organisationer (ersättning till utomstående organisationer) uppgår 2015 för kommunstyrelsen till 576 mkr varav ersättning till Storstockholms Brandförsvarsförbund utgör 375 mnkr. Granskningen syftar till att bedöma om den interna kontrollen avseende utbetalningsrutinerna för bidrag/ersättning är tillräcklig och om uppgifterna i redovisningen är aktuella, fullständiga och rättvisande.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i allt väsentligt är tillräcklig avseende utbetalningsrutinerna för bidrag (ersättning) till utomstående föreningar och organisationer.

Bedömningen grundas på följande:

- Samtliga utbetalningar grundar sig på avtal eller beslut i budget 2015.
- Det finns tydliga dokumenterade rutiner för hantering av bidragen.
- Utbetalning initieras av faktura som attesteras och godkänns av två personer.
- Granskade bidragsutbetalningar har varit i överrensstämmelse med avtal och budget.

Inköp och anskaffning

Granskningen har inriktats mot att bedöma om den interna kontrollen avseende inköp/anskaffning av varor och tjänster är tillräcklig. Granskningen har fokuserat på att genom ett urval inköp inom väsentliga områden testa den interna kontrollen.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen avseende inköp/anskaffning inte är helt tillräcklig utan behöver stärkas i vissa delar.

Av granskningen framgår att det i allt väsentligt finns riktlinjer och rutiner som skapar förutsättningar för att varor och tjänster anskaffas och levereras i enlighet med stadens regler och lagstiftning. Rutiner och system för att möjliggöra en hög avtalstrohet i form av informationsdelning gällande inköp samt genom utveckling av direktupphandlingsmodulen vid inköp finns. Stadsledningskontoret har även deltagit i projektet "Effektiva inköp".

Verifiering av fakturor visar dock på en del avvikelser gällande fakturaunderlag vilket försvårar förutsättningarna att upprätthålla en god intern kontroll, vilket kan innebära risk för att följsamhet mot avtal inte uppnås. Rutiner för och dokumentation av den löpande avtalsuppföljningen har vissa brister.

Vi rekommenderar att:

- Fortsätta insatser för att säkerställa att de rutiner och system som finns etablerade avseende upphandling och inköp i högre grad tillämpas.
- Den kontinuerliga avtalsuppföljningen och kontrollen utvecklas.

Förtroendekänsliga poster

Granskningen har genomförts i syfte att fånga upp avvikelser som kan ha ekonomisk eller förtroendekänslig betydelse. Inriktningen har varit konton med större belopp, konsulter/verksamhetsköp och förtroendekänsliga konton. Kvaliteten på räkenskapsmaterial/ underlag har även bedömts.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen baserat på ett urval redovisningstransaktioner (60 st) är tillräcklig.

Bedömningen grundas på att kontering på rätt kostnadskonton gjorts för majoriteten av granskade redovisningstransaktioner/ leverantörsutbetalningar. Vidare att kvaliteten på räkenskapsmaterial för samtliga kontrollerade redovisningstransaktioner bedöms vara i enlighet med stadens regler och god redovisningssed.

Av granskningen framgår också att ett stort antal granskade redovisningstransaktioner som avser förtroendekänsliga poster bedöms uppfylla kravet på en fullständig verifikation vad gäller angivande av syfte och deltagare, beslut samt att korrekt momsavdrag görs. Vissa brister har dock noterats avseende momsavdrag och deltagarförteckningar.

Rutiner för avgångsvederlag

Staden betalar årligen avgångsvederlag till chefer/medarbetare. Det handlar om engångsutbetalningar till anställda inom alla områden och verksamheter. Arbetsgivaren och den anställda kommer fram till en överenskommelse där arbetsgivaren betalar ut en summa pengar för att en person ska sluta. Orsaker kan t.ex. vara övertalighet. Syftet med granskningen är att kartlägga vilka rutiner som finns för att fatta beslut om avgångsvederlag.

Under 2014 har avgångsvederlag betalats ut med ca 40,9 mnkr, vilket är ca 0,4 procent av den totala lönesumman för staden. Arbetsgivaren och den anställda kommer fram till en överenskommelse där arbetsgivaren betalar ut engångsbelopp för att en person ska sluta sin anställning. Överenskommelsen bygger på ålder och anställningstid med utgångspunkt från reglerna kring uppsägning i Lagen om Anställningsskydd (LAS). Beloppen varierar från motsvarande en månadslön och upp till 24 månadslöner.

Enligt uppgift från Personalstrategiska avdelningen (PAS) är avgångsvederlag alltid en sista utväg. Har man prövat många andra åtgärder så är detta ofta en bättre lösning för båda parter. Kommer man inte överens kan det bli en utdragen och tidskrävande arbetsrättslig tvist som till slut kan komma att avgöras i arbetsdomstolen. Under senaste året har sex tvister gått vidare till SKL, tre tvister till tingsrätten och ingen tvist har drivits till AD. Antal tvister har minskat det senaste året.

Orsaker till att avgångsvederlag betalas ut är också omställningsbehov. T ex kan kundvalsmodellen innebära att brukarna inte väljer kommunal service och därmed uppstår en arbetsbristsituation och övertalighet inom vissa verksamheter. Demografiska förändringar kan också göra att verksamhetens personalbehov förändras över tid.

När det gäller förvaltningsdirektörer har dessa i sina avtal inskrivit att de inte omfattas av LAS och därigenom har de rätt till avgångsersättning 18 månader plus uppsägningstid, d.v.s. sammanlagt 24 månadslöner. Detsamma gäller borgarrådssekreterare som omfattas av lokalt kollektivavtal och har tidsbegränsade anställningar i enlighet med gällande lagar och avtal.

I flera fall har också avgångsersättning till en enskild individ varit en del i tvistelösning mellan parterna. Överenskommelse har då träffats mellan parterna "för tvistens lösning", det vill säga utan att ta ställning till om brott mot lag eller avtal har gjorts utan parterna har gjort upp i godo i ömsesidig överenskommelse.

Bilaga 3 - Uppföljning av lämnade rekommendationer

Gransk- ningsår	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
ÅR 2014	Kontanthantering vid stads- husshopen Vi rekommenderar att persona- len alltid upprättar manuellt kvitto från kvittoblock vid sys- temavbrott, även då kunden tackar nej till detta. Detta för att möjliggöra en korrekt efterregi- strering av sålda varor och tjänster.	X			Personalen upprättar alltid manuellt kvitto, om det inte görs kan köpet inte läggas in i systemet vilket måste göras för att pengarna ska bokföras på rätt konto och för att lager- saldot ska bli korrekt.	
ÅR 2014	Kontanthantering vid stads- husshopen Inrapportering av priser i kassa- systemet bör göras av annan än de som löpande arbetar i kassa- systemet alternativt att obero- ende person (d.v.s. någon som inte löpande arbetar i kassan utses till denna funktion) går igenom och godkänner gjorda prisändringar i systemet. Om inte godkännande har skett så slår inte prisändringarna igenom i systemet.		X		Kassasystemet har inte funkt- ionen att prisändringar inte slår igenom om inte godkännande har skett så detta är en punkt som kontoret har svårt att möta. Alla på enheten arbetar både administrativt och operativt men alla har inte behörighet att ändra pris. Avstämning görs varje månad med inköpsansva- rig där man går igenom nya varor, förslag till priser, ev rea/rabatter. Vid avstämningen går man igenom försäljnings- statistik, lagersaldo, rea/rabatt så att eventuella avvikelser kan fångas upp.	
ÅR 2014	Kontrollmomenten i IK-planen bör kompletteras genom att ange omfattning och metod för granskningen samt vilken period som ska granskas och/eller följas upp.	X				
ÅR 2014	Behörighetsrutiner Vi rekommenderar att förvalt- ningen tar fram en aktuell attest- förteckning över samtliga med- arbetare med attesträtt. Kontrol- ler bör ske och dokumenteras för att säkerställa att det finns en	X			En översyn av attestbehörig- heten har skett under 2015.	

	överens-stämmelse mellan uppgifterna i Agresso mot attestförteckning/attestkort respektive behörighetsblankett. Manuella korrigeringar bör inte utföras på blanketterna samt behörighetsblankett bör upprättas för de personer där sådan saknas.					
ÅR 2015	Inköp och anskaffning Fortsatta insatser för att säkerställa att de rutiner och system som finns etablerade avseende upphandling och inköp bör tillämpas i högre grad. Den kontinuerliga avtalsuppföljningen och kontrollen bör utvecklas.					2016
ÅR 2015	Ett nytt system för intern kontroll bör upprättas.					2016

ÅR – Årsrapport

P - Projektrapport

Till kommunfullmäktige
i Stockholms stad

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR KOMMUNSTYRELSEN 2015

Vi, av kommunfullmäktige utsedda revisorer, har granskat kommunstyrelsens verksamhet under år 2015. Granskningen av kommunstyrelsen omfattar också kommunövergripande funktioner, stadens årsredovisning och bokföring samt den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen Stockholms stad.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna stadens verksamhet och ha uppsikt över övriga nämnder och styrelser. Styrelsen ansvarar för den löpande tillsynen så att verksamheten bedrivs enligt kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagar och föreskrifter. I ansvaret ingår att följa utvecklingen av verksamhet och ekonomi och vid behov vidta åtgärder. Vidare ansvarar styrelsen för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ansvarar också för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild av ekonomiskt resultat och ställning.

Vårt ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt kommunfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vi ska även bedöma om årsbokslutet är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige beslutat.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och stadens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

De utsedda lekmannarevisorererna i stadens bolag – Stockholms Stadshus AB inklusive dotterbolagen – har granskat verksamheten i dessa bolag under 2015.

Vi har granskat om resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Vi bedömer att inriktningsmålen *Ett klimatsmart Stockholm* och *Ett ekonomiskt hållbart Stockholm* samt fullmäktiges finansiella mål har uppnåtts. Inriktningsmålen *Ett Stockholm som håller samman* och *Ett demokratiskt hållbart Stockholm* uppnås delvis. Vi bedömer sammantaget att verksamheten delvis bedrivits på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt. Från ekonomisk synpunkt har verksamheten bedrivits på ett tillfredsställande sätt.

Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig.

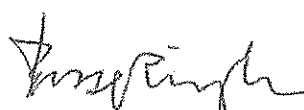
Vi bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av årets resultat och ekonomisk ställning.

Vi tillstyrker att stadens årsredovisning för 2015 godkänns.

Vi tillstyrker också att kommunstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Till revisionsberättelsen hör en sammanfattande redogörelse för resultatet av granskningen av stadens nämnder och bolag samt revisionsrapporter och revisionsberättelser enligt bilagd förteckning.

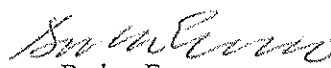
Stockholm den 7 april 2016

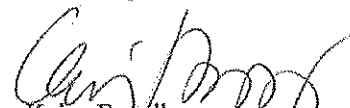

Bosse Ringholm

Ulf Bourker Jacobsson

Håkan Apelkrona

Andreas Bjerke

Barbro Ernemo

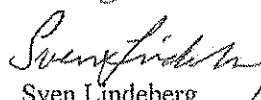

Kajsa Fogelberg

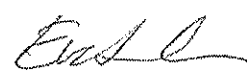

Carolina Gomez Eagerlöf

Birgitta Guntsch

Susann Jensen-Engström

Bengt Lagerstedt

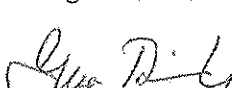

Sven Lindeberg

Eva Lundberg

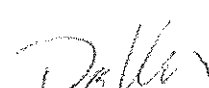

Inge-Britt Lundin

Amanj Mala-Ali

Lars Riddervik

Gun Risberg

Michael Santesson

David Winks

Gunnar Ågren

Revisor Ellinor Fornebrant har tjänstgjort under perioden 2015-01-01- 2016-01-25.

Till revisionsberättelsen hör bilagorna nedan

Revisorernas årsredogörelse 2015

De sakkunnigas årsrapporter 2015 per nämnd (nr 1 – 32, 2016)

De sakkunnigas gransknings-PM 2015 per bolag (nr 1-17, 2016)

De sakkunnigas projektrapporter (nr 3 – 11, 2015 och nr 1- 5, 2016)

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelserna från de auktoriserade revisorerna i bolagen:

Stockholms Stadshus AB	Stockholms Stadsteater AB
AB Svenska Bostäder	Stockholm Globe Arena Fastigheter AB
AB Stadsholmen	Stockholm Entertainment District AB
IT-BO i Stockholm AB	Södra Byggrätten Globen AB
Svenska bostäder L-Bolag 1 AB	Arena 9 Norra Fastigheten AB
Fastighets AB Centrumhuset i Vällingby	Stockholms Business Region AB
AB Familjebostäder	Stockholm Visitors Board AB
AB Familjebostäder Fastighetsnät	Stockholm Business Region Development AB
Hemmahamnen Kontor AB	Micasa Fastigheter i Stockholm AB
Gyllene Ratten Ny AB	S:t Erik Markutveckling AB
AB Stockholmshem	Fastighets AB G-mästaren
AB Stockholmshem Fastighetsnät	Fastighets AB Runda Huset
Bostads AB Hammarbygård	Fastighets AB Charkuteristen
Västertorp Energi AB	Fastighets AB Styckmästaren
Anser AB	Fastighets AB Tuben
Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)	Kylfacket förvaltning AB
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	Fastighets AB Kylrummet
Stockholm Vatten Holding AB	Fastighets AB Palmfelt center
Stockholm Vatten Avfall AB	Norra Station AB
Stockholm Vatten AB	Fastighets AB Langobardia
Stockholm Vatten VA AB	Fastighets AB Gavia
Stockholms Hamn AB	Fastighets AB Godsfinan
Nynäshamns Hamn AB	Fastighets AB Grosshandlarvägen
Stockholms Stads Parkerings AB	S:t Erik Livförsäkring AB
Stokab	S:t Erik Försäkrings AB
S:t Erik Kommunikation AB	
S:t Erik Fiber AB	